

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica in albis Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Dominica in albis

venit ad simonem petrum et ad alium discipulum quem amabat Iesus: et dixit illis. Tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum. Vide deuotionem magdalene: et eam pro viribus imitare quod credo dominum: et de ipso domino cum alijs sepe proferedo. j. Pe. iij. Si quis loquitur quasi sermones dei. **S**ecundum est discipulorum affectio que venerunt statim ad monumentum: et currebant duo simul: et ille alius discipulus precurrebat petro citius: et venit prior ad monumentum. Greg. Illi pro ceteris cucurrerunt que pro ceteris amauerunt. Idem. Quis amat ardentem: currit velociter et puenit citius. **C**onspiciat bene quod currunt ad quod dominum multum ardenter. Curre et tu cum eis. Bern. Alia amans fert votis: trahit desiderijs. Sic dicit Paulus. j. Cor. ix. Sic currite ut concipere habeatis. **T**ertium est resurrectionis declaratio. Cum enim venisset iohannes et se inclinasset: vidit linteamina posita: non tamen introiit: propter Petri reuerentiam que expectauit: quod senior et iter apostolorum principalior erat. Cum autem venisset petrus et introisset in monumentum: vidit linteamina posita. i. disposita: et sic. quod supra caput eius: non tamen cum linteaminibus positum: sed separatim inuolutum in vno locum. Tunc introiit ille alius discipulus et vidit et credidit corpus esse sublatum. Chrysostomus. Considera linteamina posita et sudarium separatim inuolutum in vno locum: quod erat resurrectionis signum. neque enim si furati essent corpus huius rei sollicitudinem habuissent. Nos itaque certi de resurrectione quam cum non alibi quam in monumento cordis nostri Timeamus ne forte in nobis sit aliquid quod ei displiceat et sic a nobis discedat. Sed heu heu multo forte plures sunt qui audet placere mundo quam qui student placere christo. Exeplum in vi. pa. de pelagia meretrice cuius ornatum et curam venandi. scilicet anias diabolo cum videret veronem episcopus Eliopolitans in concilio episcoporum alte suspirans: demisso capite grauissime fleuit: causam reddens: quia vnus diei meretricis huius ornatus superant omnem vite mee industriam placendi deo. Ideo bene dicit Bern. Quid ignauie est frater: ardentem appetunt homines periculosam quam nos vitia: alacrius currunt ad mortem quam nos ad vitam.

Tertius ar. Bud. re. Et hec bene considerata nos hortantur cauere a recidivum:

quod pro maxime fugiendum est. Nam ut dicitur. Aliquis debet magis velle mori quam peccare. ff. quod metus causa. l. isti quidam. §. penult. Nec mirum: quia peccatum a deo separat et ad penam eternam obligat. Unde Augustinus. de pe. dist. vij. c. vlt. in fine. Qui peccatum mortis eternam cruciatur. Cavete ne per recidivum similes sitis illi qui se astringit laqueo a quo paliquez liberat et postmodum ad laqueum rediens merito mortis Regressus enim ad laqueum: est peccati recidivum. Proverb. v. Iniquitates sue capiunt impium: et funibus peccatorum suorum constringitur.

Dñica in albis **Sermo**

Ecce ascendimus

Emus re. Quasi modo genti infantem rationabiles sine dolo lac concupiscite. j. Pe. ij. Si tales estis hierosolymam ascendetis. Ubi iuxta verba proposita tria sunt notanda. Primum simplex innocentia: quia esse debemus quasi modo geniti infantes. Unde etiam ad hoc nos hortat deuotio huius officii: quia dicitur dominica in albis, quia debemus esse in albis et mundis conscientijs. Quondam quippe baptizati in pascha hac die in ecclesia conueniebant in albis vestimentis: que designant mundiciam mentis. Secundum est innocens prudentia: quia rationabiles. i. prudentes sine dolo et sine mala astucia. Ideo dicit dominus Barth. r. Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. Tertium prudens concupiscentia. Ideo subdit: lac. i. doctrinam vobis concupiscentia sapientie producat ad regnum perpetuum.

Ecce ascendimus re.

Primus articulus. Quia in euangelio hodie terter salutat discipulos salutacione pacis: et hierosolyma interpretatur pacifica: ideo ratione euangelij que thematis pro maxime tangemus questionem de pace. Primo An pax sit effectus charitatis? Non. Pax inuenit in aliquibus que non sunt in charitate: puta in gentilibus. Contra. Ps. Pax multa diligentibus legem tuam. Respondet Tho. in ij. q. cxix. Duplex est vnio de ratione pacis. Vna secundum ordinacionem priorum appetituum eiusdem hominis in vno. Alia pro sua

unionem p[ro]p[ri]i appetitus cum appetitu al-
terius, et hanc vltimiorē unione[m] efficit cha-
ritas. Prima q[ui]dem unio est s[ecundu]m q[uo]d d[icitu]r di-
ligit ex toto corde: yr. s. omnia referam[us] in
ipsum: et oēs appetitus nostri in ipsum fe-
ru[n]t. Alia s[ecundu]m q[uo]d d[icitu]r diligimus primū sicut
nos ipsos. Ex quo cōtingit q[uo]d hō vult im-
plere voluntatem p[ro]p[ri]am sicut suū p[ro]p[ri]um, et
p[ro]pter hoc inter amabilia vnū ponit iden-
titas electionis. p[ro]p[ri]a i[tem] est. Hec ex Tho.

Pro fundamēto Amicitia est causa cō-
cordie. Un[de] tull[us] l[ib]ro de amicitia. Amicor[um]
est idem velle et idem nolle. Ad q[uo]d etiam
satis patet q[uo]d dicit Prudentius h[ic] de pu-
gna virtutū et vicior[um]. Pax plenū virtutis
opus. Cum ergo q[ui]s An pax r[ati]o. Dic r[ati]o.
v[er]ū. Ex qua cōcludit[ur] q[uo]d necessaria sit nob[is]
charitas si volum[us] hierosolymā ascendere
re et pacem habere. Aug[ustinus]. Dilectio s[er]ua
discernit inter filios dei et filios p[er]ditos.
Attendite o[mn]es miseri r[ati]o. Quicquid aliunde te-
netis nihil est nisi charitatē habeatis. Nō
enī in vobis manebit d[omi]n[us] tanq[uam] in tēplo
suo nisi per charitatē. **Figura. iij. Reg.**
v[er]ū. Nihil erat in templo q[uo]d non auro rege-
ret. Spūaliter. In tēplo spūali q[uo]d est am-
ma omnia debēt esse ornata charitate. In
celesti s[ecundu]m q[uo]d templo ciuitatis sup[er]ne hierusa-
lem nihil o[mn]ino recipit nisi vestitum chari-
tatis auro. Ideo dicit Apoca. iij. Suadeo
tibi emere aurum ignitum et p[ro]batū vt lo-
cuples fias.

Secundus articulus. In euāgelio ho-
dierno q[uo]d scribit Jo. xx. describit ap-
paritio ch[risti] facta discipulis gregarij ab-
sente thoma. et alia app[ar]itio facta post di-
es octo p[re]sente thoma. In quo euāgelio
ter salutat d[omi]n[us] discipulos suos. s. saluta-
tione pacis: ter dicit Pax vobis. Et hoc
p[ro]pter triplicem pacem

Primo p[ro]pter pacem generalis humane
reconciliationis.

Secundo p[ro]pter pacem spūalis interne re-
formationis

Tertio p[ro]pter pacem signalis eterne
beatitudinis.

Primo p[ro]pter pacē generalis hūane re-
conciliationis quā d[omi]n[us] discipulis nuncia-
bat. de q[ui] pace Ephe. ij. Ipse est pax n[ost]ra q[ui]
fecit v[er]ac[em] vnū r[ati]o sequit[ur]: faciens pacē vt
recollet deo p[er] crucē inflicis inimicitias

in seipso. et venies euāgelizauit vobis pa-
cem q[ui] lōge fuistis: et pacē his qui p[ro]pe: q[ui]
niam p[er] ipm habem[us] accessum in vno sp[iritu]
tu ad patrē. In h[uius]m[od]i aut[em] pacis annūcia-
tione tria in euāgelio notant mysterta.

Primū mysteriū p[ro]p[ri]e dispositiōis
Secundū mysteriū gloriose v[er]itatis.

Tertiū mysteriū gaudiose certificatiōis
Primū igit[ur] est mysteriū virtuose disposi-
tioni: q[uo]d ibi notat. Cum esset sero die il-
lo vna sabbato[rum]. Ibi notanda est triplex
condicio dispositiua conueniens ad hoc vt
d[omi]n[us] ad nos veniat nūcians pacem.

Prima est condicio temporalis.
Secunda est p[er]sonalis.

Tertia est localis.

Prima igit[ur] r[ati]o. Cum esset sero die illo vna
sabbato[rum]. Vbi spūal[iter] ex p[re]t[er]itis ibi no-
tati significat triplex condicio ad hoc neces-
saria vt d[omi]n[us] nos spūaliter v[er]itet. **Prima**
est req[ui]es siue cessatio a p[er]petis/que significa-
tur p[er] hoc q[uo]d dicit: vna sabbato[rum]. Sabb[atum]
enī interpretat[ur] req[ui]es. Esa. j. Quiescite p[er]
uerse agere. **Secunda** excitatio bonor[um] ope-
rū que notat cū d[icitu]r: die illo. Bona ei ope-
ra habent rōnem diei siue lucis. iuxta ill[ud]
Mat. v. Sic luceat lux v[est]ra corā ho[m]inib[us].
Hier. vij. dicit. Bonas facite vias v[est]ras
et studia v[est]ra et inhabitabo vobiscum.

Tertia est finalis p[er]seuerantia necessaria
ad hoc q[uo]d ch[rist]s nobis appareat in gloria
q[ui] intelligit[ur] per hoc q[uo]d dicit: cum esset sero.
Ibid. Tunc deo placet nostra bona cōuer-
sario quando bonū q[uo]d inchoam[us] p[er]seuerā-
ti fine implemus. **Secunda** est condi-
cio p[er]sonalis. quia v[er]ū discipuli erant con-
gregati p[ro]pter metum iudeorum. vt q[uo]d d[omi]n[us]
nobis appareat/christi discipuli doctrinā
gus seruantes simus. Ad quod nos dul-
citer inuitat d[omi]n[us] Joan. xv. dicit. In hoc
clarificatus est pater meus vt fructū plu-
rimū afferatis: et efficiamini mei discipuli.
Simus inuicem cōgregati p[er] charita-
tem et pacem. j. Joan. iij. Si diligam[us] in-
uicem deus in nobis manet. Simus etiā
timorati sicut erant discipuli d[omi]n[us]: vt nota-
tur in illo verbo: p[ro]pter metum iudeorum.
ideo dicit Eccl. ij. Fili accedens ad seruit[utem]
r[ati]o dei sta in iusticia et timore. **Ter-
tia** est conditio localis que. s. sumit[ur] ex p[re]-
lo: cū d[icitu]r. et fores e[er]unt clausę. Fores inq[ui]

Dominica in albis

oris cauendo inordinatā locutionē. *Eccī. xxvij.* Attende ne labaris in lingua et ne cadas in spectu inimicorum insidiantium tibi. Item fores aurium: cauendo puerum auiditionē. Debem⁹ itaq; facere ad similitudines spentis et aspiciis surde et obturantis aures suas terra, id est consideratione nostre fragilitatis: et cauda. i. Consideratione finis. *Eccī. xxvij.* Septi aures tuas spinis et ne audias linguā nequā. et Hiero. plogo. super Josue. Nos ad patriam festinantes syrenarum mortiferos cantus debemus surda aure transire. Item clausē debent esse fores oculorum cauendo indiscretā visionē. *Eccī. ix.* Ne respicias mulierē multivolā ne forte incidas in laqueos illi. Et Greg. super illud Gen. iij. Vidit mulier lignum et deprendit sunt oculi a lasciuia voluptatis quod eadem raptores ad culpam velocissimi sunt. Vis enim corruptio tam corporis quam anime ab eis sumpsit exordia. Vultus impudicus est incautus aspectus et curiosus. Exeplū Gen. xxxij. Diana egressa est ut videret mulieres regionis illius corrupta est a sichen filio emor. Ipse enim cum vidisset eam adamauit et rapuit. et Genes. xxxix. Iniecit domina oculos in ioseph et ait dormi mecum. et ij. Reg. xj. David vidit Bethsabee lauante se et missis nuncijs tulit eam. propterea bene dicit Hiero. ix. Ascendit mors per fenestras nostras.

Secundus ar. Aud. et. Cauete quod ne portas aduersario apertis ut intret in locum ubi recepistis dominum. Et norate secundum ius canonicum. vj. q. j. Infamis. Infamis est ille capitaneus qui frequenter relinquit dominum bello et secundum l. ff. de re militari l. desertore. §. i. bello. Sorte dignus est qui domino existere in castro: portas aperit aduersario et eum introducit quod manibus eius tradens dominum suum. Cauete quod ne sitis filies sibi. Et sic dicit apostolus. Nolite locum dare diabolo.

Sermo. ij. Quasi modo.

Ecce ascendimus. De quod natum est ex deo vincit mundum. i. Jo. vl. Ut hierosolyma ascendam⁹ necesse est vincere mundum: mundum inquam. i. carnis voluptatem, diuitiarum cupiditatem: et superbie vanitatem. quoniam ut

dicit Joanes. j. Jo. ij. De quod est in mundo autem est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorum: aut superbia vite. De primo Gal. v. Spiritu ambulate et carnis desideria non proficietis. De secundo. j. Jo. ij. Sicus diligit mundum: non est charitas patris in eo. Et Aug⁹. Qui veram fidem habet de deo: non cupit in his miseris diues fieri: nec plus est ei denarius quam dominus. De tertio Aug⁹ in epla. Quis superbum videris: filium diaboli esse non dubites. Et quo satis sequitur quod qui natus est ex deo superbiam vincit.

Ecce et. Primus ar. An pax sit effectus iusticie. Non: quod est effectus charitatis. Contra Esa. xxxij. Opus iusticie pax. Rndet Tho. ij. q. xix. quod vera pax dicitur quod est a charitate: indirecte pro est a iusticia in quantum iusticia remouet prohibens: ipsa charitas secundum propriam rationem causat pacem. Est enim amor vis vnitiua ut dicit Dionysius. ca. de diuis nominibus. pax autem est vnio appetitiuorum inclinationum. Hoc ex Tho.

Pro fundamento. Quod multa sunt in iusticia ex quibus pax perturbatur. Quodius. vii. meta. Irrupit vena peioris in eum. Ome nefas fugere pudor: verumque fides quod. In quod rum subiere locum fraudesque volit quod inuidie quod et vis et amor sceleratus habendi. Quod ex raptio: non hospes ab hospite tuus. Non socer a genero fratrumque gratia rara est. Si lius ante die patrios inquit in annos. Quod cta iacet pietas. Et Salustius. Plurima fuere que maiores nostros magnos fecerunt: quod in nobis nulla sunt: domi industria: iusticia fortis: animus in consulendo liber neque delicto neque libidini obnoxius. Pro his nos habemus luxuriam: auaricia: publice egestatem: puatim opulentiam: inter bonos et malos discrimen nullum: omnia prima prursum ambitio possideret: domi voluptatibus: fortis autem pecunie feruit aut gratie. Vultis quod modis offendit iusticia unde pax perturbatur. Sed quod An pax et. Dicunt. vii. s. Et qua conclude quod necessaria est nobis iusticia si volumus ascendere hierosolymam. Unde de iustis dicit Sap. v. Iusti autem in perpetuum viuunt. et apud dominum est merces. eo. et cogitatio rum apud al. Ideo accipiunt regnum deorum de manu domini et diadema speciei de manu dei. De iustis pro dicit Psalm. Intuitus